

“Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edilməlidir”.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır

17 yanvar 2015-ci il № 4 (1920)

Qiyməti 25 qəpik

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyəyə dövlət səfəri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 14-də Türkiyə Respublikasına dövlət səfərinə gedib.

Həmin gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Respublikasının Baş naziri Əhməd Davudoğlu ilə görüşüb.

Görüşdə Azərbaycan ilə Türkiyə arasında ikitərəfli münasibətlərin müxtəlif sahələrdə, o cümlədən iqtisadi, enerji, nəqliyyat və digər sahələrdə uğurlu inkişafından məmnunluq ifadə olundu. Ölkələrimizin birgə həyata keçirdiyi layihələrin əhəmiyyətinə toxunuldu. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsinin önemi vurğulandı. Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrinin regional əməkdaşlığın gücləndirilməsinə töhfə verdiyi qeyd edildi.

Söhbət zamanı Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli şəkildə, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmasının zərurliyi bildirildi. Ölkələrimiz arasında ki dostluq əlaqələrinin bundan sonra da genişlənməsinə əminlik ifadə olundu.

***

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 15-də Türkiyə Respublikasının banisi Mustafa Kamal Atatürkün dəfn olunduğu məqbərəyə - Anıtqəbərə gətirdi.

Dövlətimizin başçısı böyük Atatürkün məzarını ehtiramla ziyarət etdi.

Dövlətimizin başçısı Xatirə kitabına ürek sözlərini yazdı.

***

Yanvarın 15-də Türkiyə Respublikası Prezidentinin Sarayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəsmi qarşılanma mərasimi olub.

Türkiyənin rəsmi şəxsləri Prezident İlham Əliyevə, Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvləri Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanə təqdim edildi.

Rəsmi qarşılanma mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın ikitərəfli görüşü olub.

Görüşdə Azərbaycan ilə Türkiyə arasında ikitərəfli dostluq və qaradaşlıq münasibətlərinin siyasi, iqtisadi, energetika və digər sahələrdə uğurlu inkişaf etdiyi vurğulandı. Ölkələrimizin enerji və nəqliyyat sahələrində birgə həyata keçirdiyi qlobal layihələrin əhəmiyyəti xüsusi qeyd olundu. Söhbət zamanı Türkiyənin "Böyük 20-ilyin" növbəti görüşünə ev sahibliyi etməsinin önəmindən danışıldı.

Prezident İlham Əliyev həmin tədbirə dəvətə görə Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanə minnətdarlığını bildirdi, bu dəvət Azərbaycan ilə Türkiyə arasında dostluq münasibətlərinin nümunəsi kimi dəyərləndirildi.

Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli, beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllinin vacibliyi qeyd edildi. Dövlət başçılarının Azərbaycan ilə Türkiyə arasında münasibətlərin bundan sonra da uğurlu inkişaf edəcəyinə əminliklərini bildirdilər.

***

Yanvarın 15-də Ankarada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə Türkiyə-Azərbaycan Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının dördüncü iclası keçirilib.

Iclasda Azərbaycan ilə Türkiyə arasında iqtisadiyyat, enerji, energetika, nəqliyyat, müdafiə, humanitar sahələrdə əməkdaşlığın perspektivləri, Bakı-Tbilisi-Qars, TANAP layihələri ilə bağlı işlərin uğurlu gedişi, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli məsələsi müzakirə olundu. İkitərəfli, beynəlxalq və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

***

Yanvarın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə səfərlərinin imzalanması mərasimi olub.

"Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının 15 yanvar 2015-ci il tarixində keçirilmiş dördüncü iclasının nəticələrinə dair Birgə

Bayanət", Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan imzalayıblar.

***

Yanvarın 15-də sənədlərin imzalanması mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın ikitərəfli görüşü olub.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın bəyanatı

- Hörmətli cənab Prezident, dəyərli qardaşım.

Əvvəla, Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının dördüncü iclasının başa çatmasının məmnunluğu üçün dəyərli.

Bu iclasda - istər ikitərəfli görüşümüzə, istərsə də nümayəndə heyətləri arasında görüşlərdə bir çox nazirlərimizin öz ikitərəfli fəaliyyətlərini və bundan sonra da birgə keçirdiyimiz iclasda Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrini, düşünəndən bu günə haraya gəldik - bunları dəyərləndirdik. Bölgənin problemlərini, bundan sonra atacağımız addımları müzakirə etdik. 2013-cü ilin noyabrında rəsmi səfər, 2014-cü ilin iyununda isə Bodrumda keçirilən Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Zirvə Toplantısı ilə əlaqədar Zati-əllərini qonaq qəbul etmişdik. Mən də Prezident vəzifəsinə seçildəndən sonra xarici ölkələrə ilk səfərlərimdən birini, bildiyiniz kimi, Azərbaycana etmişdim.

Bu gün də hörmətli Prezident Əliyev, dəyərli qardaşım nümayəndə heyəti ilə 2015-ci ilin ilk rəsmi səfərini Türkiyəyə etmək üçün bizi məmnun etdi. Bir daha da sizlərin hüvurunuzda dəyərli qardaşım və nümayəndə heyətinə "Ölkəmizə xoş gəldiniz!" deyirəm.

Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının qaradaş Azərbaycan ilə aramızdakı bütün əlaqələri - istər hərbi, istər siyasi, istər iqtisadi, istər ticari, mədəniyyət və təhsil sahələrində daha yüksək səviyyəyə çatdıracağına heç şübhə etmirik. Bu mexanizmin uğurlu işləməsi atacağımız addımların daha güclü olacağına göstərir.

Siyasi sahədə Türkiyə ilə Azərbaycan arasında hər hansı bir problemdən söhbət belə gedə bilməz. Hərbi sahədə əməkdaşlığımız artaraq davam edir. İq-

tisadi-ticari əlaqələr sahəsində ticarət dövriyyəsi bu il 5 milyard dollara çatdı, belə bir səviyyəyə nail olduq. Amma təbii ki, bizim əsas hədəfimiz bu göstəricini 2023-cü ildə 15 milyard dollara çatdırmaqdır. Əminəm ki, bu əzm, bu qətiyyət, bu siyasi iradə hər iki ölkədə vardır. Buna nail olmaq bu kadrların əlinədir. İnşallah, buna da nail olacağıq.

Son dərəcə ətraflı və səmimi fikir mübadiləsi apardıq, ikitərəfli əlaqələrimizə, milli təhlükəsizliyimizə dair mövzuları regional və beynəlxalq məsələlər çərçivəsində müzakirə etdik. Təbii ki, Dağlıq Qarabağ probleminin həlli ilə bağlı müzakirələrin hazırkı mərhələsində son məlumatları da öyrənmiş oluruz. Amma görünən odur ki, təəssüf, Minsk qrupu bu məsələdə hələ də qətiyyətli bir addım atmaqda və proses bir vaxt itirmə taktikası ilə davam etdirilir. Münaqişə ilə bağlı beynəlxalq qərarların qəbul edilməsinə baxmayaraq, bu prosesin hələ də vaxt itirmə taktikası ilə davam etdirilməsi üzündür. Xüsusən bu məqamı burada yenidən xatırlatmaq istəyirəm ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində sülh yolu ilə həlli istiqamətində Azərbaycanın dəstəyindən bundan sonra da eyni qətiyyətli davam edəcəkdir. Son dərəcə həssas olduğumuz, hər fürsətdə də dilə gətirdiyimiz bu mövzuda Türkiyə olaraq bizim mövqeyimiz qətiyyətlidir. Görüşümüzə də bu məsələləri də ayrıca müzakirə etdik və bundan geriyə addım atmağımız əsla mümkün deyildir.

Təbii ki, bütün bunlarla yanaşı, xüsusən strateji əməkdaşlıqda müdafiə artıq çox böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bununla yanaşı, enerji iki ölkə arasında çox böyük önəmə malikdir. Bilirsiniz ki, artıq dünya layihəsinə çevrilən TANAP-la bağlı addımlar atıldı. Burada istər həm boru istehsalında və təminatında, istərsə də podrat xidmətlərində Türkiyə firmalarının üstünlük təşkil edir. TANAP layihəsinin həyata keçməsi ilə birlikdə, təbii ki, Azərbaycanın mövqeyindən tutmuş Türkiyənin mövqeyi və buradakı strateji önəm daha çox artacaqdır. Bununla bağlı addımlar atıldı. 2015-ci il bu məsələdə böyük önəm kəsb edir.

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsi, inşallah, bu ilin sonunda açılışa hazır olacaqdır. Bunun açılışını da, inşallah, hamımız birlikdə, Allah ömür versə, həyata keçirəcəyik. Bu, eyni zamanda, Pekin-İstanbul xəttinin açılması deməkdir. Marmarayın burada başa çatması ilə birlikdə bu xətt işlək vəziyyətə gəlib. Bu xətt İstanbuldan Bakıya, oradan ta

Pekinə qədər uzanacaq. Bunlar belə bir sərmayədir. Ona görə bu sərmayələrin həqiqətən böyük önəmi vardır. Biz bununla bağlı bu prosesi, inşallah, uğurla davam etdirəcəyik.

Bütün bunlarla yanaşı, xüsusilə daha əvvəl tamamlanmış Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft və Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz boru kəmərləri də, bilirsiniz ki, bizim üçün strateji əhəmiyyətini qoruyub saxlayır.

Bu mövzu ilə bağlı atılması vacib olan digər önəmli addım da Qərbi Avropadan çıxan bir qatar, inşallah, bu dediyimiz dəmir yolu sistemi ilə Xəzər sahilinə və oradan da Aktau və Türkmənbaşı limanları vasitəsilə Pekinə çatacaq. Burada bunu da xüsusilə qeyd etmək istərdim.

Bu il Türkiyə "G-20"-nin ev sahibidir. Biz "G-20"-nin ev sahibliyi məsələsində haqqımız olan bir səlahiyyətdən Azərbaycan üçün istifadə etdik. Bu il "G-20"-də Azərbaycan da bizim dövlətimizlə yerini alacaq. İndi "G-20"-yə hazırlıq işlərindən başlayaraq, bu tədbirə aparılacaq müzakirələrdə Azərbaycan bizimlə birlikdə olacaq.

Bu ilin digər mühüm tədbiri də bilirsiniz ki, 24 aprel - Çanaqqala döyüşünün 100-cü ildönümüdür. Aprelin 24-də keçiriləcək bu tədbir üçün dünyanın bir çox dövlət və hökumət rəhbərlərinə dəvət göndərdik. Amma təbii ki, xüsusilə İlham Əliyev qaradaşımın birlikdə, inşallah, aprelin 24-də Çanaqqalada birlikdə olacağıq.

Mən bir daha Zati-əllərinin şəxsində nümayəndə heyətinin üzvlərinə "Ölkəmizə xoş gəlmisiniz!" deyir və bu iclasımızın hər iki ölkə üçün xeyirli olmasını Allahdan arzu edirəm.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bəyanatı

- Çox sağ olun əziz qardaşım, hörmətli cənab Prezident.

İlk növbədə, mənə və nümayəndə heyətinə göstərdiyiniz qonaqpərvərliyə görə Sizə minnətdaram. Siz qeyd etdiyiniz kimi, bu il mən ilk rəsmi səfərimi Türkiyəyə - qaradaş ölkəyə edirəm. Bu da təbiiirdir. Çünki bu, artıq gözəl bir ənənədir. Eyni zamanda, bu səfər bizə imkan verdi ki, bu il ərzində görülməli işləri bir daha müzakirə edək və birgə fəaliyyət planımızı təsdiq edək.

Bu gün imzalanan Birgə Bayanətdə Türkiyə-Azərbaycan əlaqələrinin əvvəlki dövrü, görülən və görülməli işlər öz

əksini tapıbdır. Bu gün Strateji Əməkdaşlıq Şurasının dördüncü toplantısında müzakirə olunan məsələlər və bu məsələlərin həlli, əlbəttə ki, Türkiyə-Azərbaycan qaradaşlıq əlaqələrini daha da yüksək pilləyə qaldıracaqdır.

Bizim əlaqələrimiz tarixi köklərə, xalqlarımızın qaradaşlığına söykənir və bu gün bu əlaqələr dünyada ən yaxın əlaqələrdir. Bu gün dünyada Türkiyə və Azərbaycan kimi bir-birinə bağlı olan, yaxın olan ikinci ölkələr yoxdur və bu birliyi təsdiqləyən bir çox məqamlar var. Onlardan biri də əziz qardaşımın dediyi kimi, Türkiyənin Azərbaycanı "G-20"-yə dəvət etməsidir. Bu, bizim üçün böyük şərəfdir. İlk növbədə ona görə ki, bu dəvət Türkiyədən gəlmişdir və bu, həm Türkiyə və Azərbaycan xalqlarına, həm də bütün dünyaya xalqlarına bir daha göstərir ki, biz bir-birimizə nə qədər yaxın, bir-birimizə bağlıyıq. Bu dəvətə və Azərbaycanı göstərdiyiniz bu diqqətə görə, əziz qardaşım, şəxsən Sizə minnətdaram və əminəm ki, Türkiyə-Azərbaycan dostluq, qaradaşlıq əlaqələrini bundan sonra da uğurla davam etdiriləcəkdir.

Biz, eyni zamanda, aprelin 24-də Çanaqqala zəfərini də birlikdə qeyd edəcəyik və bu tarixin seçilməsində görə də öz adından Sizə çox minnətdaram. Bu tarixin seçilməsi çox müdrik bir addımdır. Əminəm ki, bizim xalqlarımız bunu layiqincə qiymətləndirəcəklər.

O ki qaldı bugünkü toplantıya, əziz qardaşımın qeyd etdiyi kimi, bir çox məsələlər müzakirə olundu, qərarlar verildi, nazirlər öz aralarında görüşlər keçirdilər və əminəm ki, bütün bu məsələlərin həlli bizi bir-birimizə daha da yaxın edəcək.

Müdafiə sahəsində əməkdaşlıq artır. Biz Türkiyədən çoxlu silah-sursat alırıq. Eyni zamanda, artıq Azərbaycan müdafiə sənayesi məhsullarının birgə istehsalı haqqında da bu gün fikir mübadiləsi aparılmışdır. Biz Türkiyənin böyük uğurlarına sevinirik. Türkiyə bu gün dünya miqyasında bir güc mərkəzidir. Türkiyə nə qədər güclü olarsa, Azərbaycan bir o qədər güclü olacaq. Bizim gücümüz, əlbəttə ki, siyasi, iqtisadi və hərbi gücümüzdür. Ona görə, müdafiə sahəsində əməkdaşlığın dərinləşməsi üçün bizim böyük planlarımız var. Qeyd etməliyəm ki, keçən il bir neçə gün ərzində Azərbaycanda Türkiyə-Azərbaycan birgə hərbi təlimləri keçirilmişdir. Bu təlimlər bundan sonra mütəmadi qayda-da keçiriləcəkdir.

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qa-

rabağ münaqişəsi ilə bağlı məsələlər də müzakirə edildi. Bir daha cənab Prezidentə minnətdarlıq bildirdim ki, Türkiyənin mövqeyi dəyişməz olaraq qalır. Türkiyə bu məsələdə ədalətli, haqqı, beynəlxalq hüququ dəstəkləyir, öz qardaşlarını dəstəkləyir.

Bildiyiniz kimi, uzun illər Azərbaycanın beynəlxalq birlik tərəfindən tanınan torpaqları işğal altındadır. Halbuki, BMT Təhlükəsizlik Şurası - dünyanın ən üst qurumu 4 qətnamə qəbul etmişdir ki, Ermənistan işğalçı qüvvələri bu torpaqlardan çıxсын. Bu qətnamələr icra edilmir. Bu, onu göstərir ki, Ermənistan sülh istəmir və əfsuslar olsun ki, Minsk qrupu da bu işlərdə heç bir nəticə hasil edə bilmir. Fəaliyyət var, ancaq nəticə, əfsuslar olsun ki, yoxdur. Keçən il danışıqlar prosesində müəyyən irəliləyiş müşahidə olunurdu. Ancaq Ermənistanın təxribat xarakterli addımları, xüsusilə işğal edilmiş torpaqlarda, Ağdam rayonu ərazisində noyabr ayında genişmiqyaslı təlimlər keçirməsi və Azərbaycan mövqələrinə hücum çəkməsi, əlbəttə ki, Azərbaycan tərəfindən layiqli cavabla qarşılandı, düşmən yerinə oturuldu. Ancaq bu, əlbəttə ki, danışıqlar prosesinə müsbət təsir göstərmədi. Bu münaqişə yalnız ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapa bilər. Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın əzəli torpağıdır. Azərbaycan öz suverenliyini və ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək. Buna nail olmaq üçün biz daha da güclü olmalıyıq.

Bu gün Türkiyə-Azərbaycan birliyi, əməkdaşlığı dünya çapında önəmli bir amildir və bu amili heç kim inkar edə bilməz. Ən böhranlı illərdə belə Türkiyə və Azərbaycan inkişaf edir, insanların rifah halı yaxşılaşır, dünya miqyasında bizim rolumuz artır, beynəlxalq mövqələrimiz möhkəmlənir. Bu, deməyə əsas verir ki, gələcək illərdə də Türkiyə və Azərbaycan inkişaf edəcək və biz daha böyük tərəqqi görəcəyik.

Bu gün Türkiyə-Azərbaycan birliyi, əməkdaşlığı dünya çapında önəmli bir amildir və bu amili heç kim inkar edə bilməz. Ən böhranlı illərdə belə Türkiyə və Azərbaycan inkişaf edir, insanların rifah halı yaxşılaşır, dünya miqyasında bizim rolumuz artır, beynəlxalq mövqələrimiz möhkəmlənir. Bu, deməyə əsas verir ki, gələcək illərdə də Türkiyə və Azərbaycan inkişaf edəcək və biz daha böyük tərəqqi görəcəyik.

İqtisadi sahədə gözəl əməkdaşlıq var. Bu gün Şuranın iclasında rəqəmlər səsləndi. Son illərdə Azərbaycan Türkiyəyə və Türkiyə Azərbaycanı milyardlarla dollar sarmayə qoymuşdur. 2020-ci ilə qədər Türkiyəyə qoyulacaq Azərbaycan sarmayələrinin həcmi 20 milyard dollara çatacaq. Türkiyə şirkətləri Azərbaycanda uğurlu fəaliyyət göstərirlər və 10 milyard dollar həcmində layihələr icra etmişlər. Əlbəttə ki, "Çənub" qaz dəhlizinin icrası enerji sahəsindəki əməkdaşlığı daha da dərinləşdirəcək və burada biz artıq coxtərəfli əməkdaşlığa qədəm qouruq. Burada Türkiyə, Azərbaycan, Gürcüstan və "Çənub" qaz dəhlizinin digər üzvləri fəal, birgə fəaliyyət göstərməlidirlər. Gələcək Bakıda "Çənub" qaz dəhlizinin birinci məşvərat şurası keçiriləcəkdir. Şuranın iclasında bu layihənin icrası ilə bağlı konkret, dəqiq tövsiyələr verildik.

Mən onu da qeyd etməliyəm ki, "Çənub" qaz dəhlizinin təməli təxminən 3 il bundan əvvəl İstanbulda qoyulmuşdur. Əziz qardaşım biz TANAP layihəsinə imza atdıq. TANAP layihəsi əslində "Çənub" qaz dəhlizinin bir sütunudur, yəni, təməlidir. Beləliklə, bizim qəbul etdiyimiz qərar bu gün dünyanın çox böyük layihəsinə çevrilmişdir. "Çənub" qaz dəhlizi və "Sahəndiz" yatağının işlənilməsi hazırda Avropanın ən böyük infrastruktur layihəsidir. Bu layihəyə ümumilikdə 45 milyard dollar sarmayə qoyulacaq.

Digər məsələlərə gəldikdə, qeyd etməliyəm ki, həm Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, eyni zamanda, digər layihələr vaxtında icra ediləcək. Bu gün müzakirə olunan hər bir məsələ özlüyündə nəhəng, böyük bir layihədir. TANAP, Bakı-Tbilisi-Qars, digər layihələr, bunlar strateji əhəmiyyətə malikdir və burada Türkiyə və Azərbaycan aparıcı rol oynayır. Əminəm ki, bütün bu layihələr vaxtında icra ediləcək.

Bu il Türkiyədə bir neçə tədbir olacaqdır - Çanaqqala tədbiri, TANAP layihəsinin icrası ilə bağlı olan tədbir, digər tədbirlər. Yeni, Allah nəsib edərsə, bu il biz Türkiyədə tez-tez olacağıq və əziz qardaşım, təbii ki, Azərbaycana bir daha dəvət edirik. Bizim tez-tez görüşlərimiz olur. Bu görüşlər xalqlarımızı, ölkələrimizi daha da sıx birlişdirir və Türkiyə-Azərbaycan gücünü daha da artırır.

***

Yanvarın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyə Respublikasına dövlət səfəri başa çatıb.

AzərTAC-in materialları əsasında

Müdafiə naziri Avropa İttifaqının xüsusi nümayəndəsini qəbul edib

Yanvarın 14-də Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz və Gürcüstan böhranı üzrə xüsusi nümayəndəsi Herbert Salberin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

Görüşdə regiondakı hərbi-siyasi vəziyyət, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı məsələlər və qarşılıqlı maraqlı doğuran digər problemlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

**Müdafiə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti**

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Monitoring zamanı erməni tərəfi təxribata cəhd göstərib

ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, yanvarın 14-də Füzuli rayonunun Horadiz kəndi yaxınlığındakı qoşunların təmas xəttində keçirilən monitoring başa çatıb. Monitoring zamanı erməni silahlı bölmələri tərəfindən mövqələrimiz istiqamətində atəş açılıb.

Azərbaycan tərəfindən monitoringdə iştirak edən ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin səhra köməkçisi Yevgeni Şarov bildirib ki, əvvəlcədən müayyən edilmiş monitoringün keçirilməsi qaydalarına uyğun olaraq Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin bölmələri düşməne cavab atəşi açmayıb və monitoringün başa çatmasına müvafiq şə-

rait yaradılıb.

Müdafiə Nazirliyi bildirir ki, erməni tərəfi həmişə olduğu kimi istənilən vəziyyətdən istifadə etməklə bu cür çirkin əməllərə əl ataraq təxribat törətməklə vəziyyəti gərginləşdirməyə və beynəlxalq təşkilatları da buna cəlb etməyə cəhd göstərib.

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşlər rejimini pozmuşlar

16 yanvar 2015-ci il.

Müdafiə Nazirliyi bildirir ki, cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşlər rejimi ümumilikdə 51 dəfə pozulub.

Erməni silahlı bölmələri Ermənistan Respublikasının İcevan rayonunun Vazaşen kəndində yerləşən mövqələrdən Qazax rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklər-

də, Berd rayonunun Aygepar kəndində yerləşən mövqələrdən Tovuz rayonunun Əlibəyli və Hacıallı kəndlərində yerləşən mövqələrimizi atəşə tutublar.

Silahlı Qüvvələrimizin mövqələri Tərtər rayonunun Göyax, Goranboy rayonunun Tapqaraqoyunlu, Ağdam rayonunun Yusifcanlı, Şıxlı, Şuraabad, Kəngərli, Cəvahirli, Mərzili, Novruzlu, Şirvanlı, Sarcalı, Baş Qərənd, Xocavənd rayonunun Kuropatino, Füzuli rayonunun Horadiz, Qaraxanbəyli, Aşağı Seyidhəmədi, Aşağı Əbdürrəhmanlı, Cəbrayıl rayonunun Mehdi kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Xocavənd, Füzuli və Cəbrayıl rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqələrdən də atəşə tutulub.

Düşmən cavab atəşi ilə susdurulub.

Ali Baş Komandan İlham ƏLİYEV:

“Biz daha da güclü oluruq”

Müdafiə naziri Hərbi Hava Qüvvələrinin döyüş hazırlığını yoxlayıb

Bu günlərdə Nazirlər Kabinetinin 2014-cü ilin sosial-iqtisadi yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr edilmiş iclasında geniş nitqlə çıxış edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev bir daha ordu quruculuğu məsələlərinə toxunaraq bildirib ki, biz 2015-ci ildə ordu potensialımızı daha da gücləndirəcəyik.

Dövlət başçımız qeyd edib ki, bu məqsədlər üçün kifayət qədər böyük vəsait ayrılıb. "Təkcə onu demək kifayətdir ki, hərbi xərclərə ayrılan vəsait Ermənistanın ümumi büdcəsindən 2 dəfədən artıqdır. Ordumuzda nizam-intizam, döyüş qabiliyyəti artır, vətənpərvərlik ruhu yüksək səviyyədedir. Biz daha da güclü oluruq..." Əl-bəttə, ölkə rəhbərinin bu fikirləri onu deməyə əsas verir ki, dövlət siyasətinin ən başlıca istiqamətlərindən biri ordu quruculuğunu daha

da inkişaf etdirmək və ölkənin hərbi potensialını gücləndirməkdir. Müasir dövrdə Azərbaycanın dövlət rəhbərliyi tərəfindən orduya göstərilən yüksək diqqət və başlıca istiqamətlərindən biri ordu quruculuğunu daha

olan doğma ordumuz formalaşdırılıb. Hazırda ordunun şəxsi heyətində olan döyüş əhval-ruhiyyəsi belə bir fikrə istinad verir ki, dövlətin düşüncülüyü ordu quruculuğu siyasəti hərbi qulluqçuları qarşıda duran vəzifə və tap-

şırıqları uğurla yerinə yetirmək üçün nümünəvi xidmətə ruhlandırır.

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun çıxışlarının birində qeyd olunduğu kimi, dövlət başçımızın hərbi sahəyə geniş diqqət ayırması hər bir əsgər və zabiti daha məsuliyyətlə xidmət etməyə, hər birimizi qarşıda duran mühüm bir vəzifənin yerinə yetirilməsinə - torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsinə ruhlandırır. Doğrudan da, son 10 ildən artıq dövrdə orduya ayrılan hərbi xərclər əvvəlki illərlə müqayisədə dəfələrlə artırılıb. Hərbi hissə və birləşmələrin maddi-texniki bazası möhkəmləndirilməklə yanaşı, hərbi qulluqçuların sosial qayğılarına da böyük əhəmiyyət verilib. Artıq bütün bölgələrdə əsgərlərin məişət şəraiti müasir səviyyədə qurulur, şəxsi həyatın keyfiyyətli qidalanmasına və digər məsələlərin həllinə ciddi fikir verilir. On xəttdəki bölmələrdə də döyüşçülər üçün müasir şərait yaradılır.

Bu gün dövlətimizin məqsədyönlü siyasətindən ruhlanan müxtəlif qoşun növlərinin şəxsi heyəti yeni 2015-ci tədris ilinə uğurla qədəm qoyub. Qədəm qoyduğumuz 2015-ci ilin ilk günlərində

dən ordu rəhbərliyi hərbi hissə və birləşmələrdə yeni tədris ilə bağlı məsələlərə ciddi maraqlanır, şəxsi heyətin döyüş hazırlığının daha da gücləndirilməsi üçün konkret tapşırıq və tövsiyələrini verir.

Yanvarın 15-də Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Hərbi Hava Qüvvələrinin döyüş hazırlığının vəziyyətini yoxlayıb. Nazirliyin Mətbuat Xidmətinin yaydığı

məlumatla görə, yeni tədris ilinin başlanması ilə əlaqədar keçirilən bu yoxlamalar zamanı qoşunların yüksək döyüş hazırlığı vəziyyətinə gətirilməsi, döyüş növbəsinin gücləndirilməsi, mühüm dövlət və hərbi obyektlərin, eyni zamanda qoşun qruplaşmalarının hücumda və müdafiədə mühafizəsi məqsədilə hava hücumundan müdafiə qoşunlarının fəaliyyəti və digər məsələlər məşq etdirilib.

Həmçinin, məlumatda bildirilir ki, Silahlı Qüvvələrimizin mühüm qoşun növlərindən biri olan Hərbi Hava Qüvvələrinin döyüş texnikalarına baxış keçirən Müdafiə naziri şəxsi heyətin təlim-döyüş vərdişlərini yüksək qiymətləndirərək qoşun komandanlığı qarşısında müvafiq tapşırıqlar qoyub.

**Polkovnik-leytenant
Arif PƏNAHOV,
"Azərbaycan Ordusu"**

Müdafiə naziri Hərbi Hava Qüvvələrinin yeni tikilən obyektlərinə baxış keçirib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin göstərişinə əsasən, Hərbi Hava Qüvvələrinin aviabazaları ərazilərində tikinti və yenedənqurma işləri davam etdirilir.

Hərbi obyektlərdəki vəziyyətə baxış keçirmək, həmçinin təmir və tikinti işlərinin keyfiyyətini yoxlamaq məqsədilə

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov yanvarın 16-da Hərbi Hava Qüvvələrinin hərbi hissələrində olub.

Görülən işlərdən məmnun qalan Müdafiə naziri şəxsi heyətin sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması istiq-

amətində müvafiq tədbirlərin həyata keçirildiyini diqqətə çatdıraraq bu istiqamətdə fəaliyyətlərin sürətlə davam

etdirilməsi barədə müvafiq göstərişlər verir.

**Müdafiə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti**

20 Yanvar faciəsindən 25 il keçir

Müstəqillik verilmir, alınır!..

Orxon-Yenişey abi-dələrində bəngüdaşlardan birinə "Ey türk! Özüne dön, sən özüne dönəndə böyük olur-san!" kəlamı həkk olunub. Bu kəlam xalqımıza da ünvanlanıb; varlığını, yaşamını təsdiqləmiş xalqın özüneqaydışı çox möhtəşəm olur. zaman anlamında dünyanın qeyrət, qətiyyət qılıncı qınından bir ayrı bicingi sıyrılır, torpaq. Vətən sevgisi bir ayrı bicingi kükrəyir. Xalq varlığını tarixə daha qətiyyətli möhürləyir...

Tarix təsdiqləyir ki, xalqın milli-xəliq ruhunun oyanışı heç bir qadağaya məhəl qoymur, ilhaqın (əsarətin) sərtliyindən sınırmır, əyilmir. "Gülüstan" müqaviləsindən üzü bu yana ilhaqçıların-dən mənəvi sınırlarından çəkin xalqımız azadlığı (1920-

nəməlum vaxta kimi də olsa ilhaq sınırlarıyla yaşamaqla razılaşsaydıq, 20 Yanvar faciəsi olmazdı...

Xalqımız bildirdi ki, azadlıq, müstəqillik verilmir, alınır. İstək azdı, istəyin dönməz cə-

ci ildə rus imperiyasının verdiyi şərti azadlıq anlamında) "zərrə-zərrə, qram-qram istəmərdi" (Xəlil Rza Ulutürk), "qolundakı zəncirləri qırmağa" qərar verməmişdi...

Müstəqilliyin şəhəsi olmasaydıq, imperiyanın hədələrindən, müxtəlif miqyaslı, müxtəlif çeşidli hədələrdən geri çəkilsəydik, varlığımıza biganə qalsaydıq, fəqəsi olmasan. Xalq 1920-ci ildə itirilmiş müstəqilliyini bərpa etmək üçün varlığını imperiyanın siyasətinə siper elədi...

O şənbə gecəsindən 25 il keçir... Azadlığımız, müstəqilliyimiz naminə şəhid olanları təkə yanvarın 20-si günü deyil, hər gün, hər an anır; 20-də hamılıqla anılan şə-

hidlərimiz müstəqil Azərbaycanımızı yaşadıqlar biz - tələbə şəhid də, qoca, yaşlı şəhid də, məktəbli şəhid də...

Azərbaycan Respublikası Hərbi Dəniz Qüvvələrində keçirilən anım tədbiri də mənəvi kamilliyin (həm də hey-rətləndirici kamilliyin) təsdiqi olan şəhidliyə, şəhidlərimizə müqəddəs ehtiramın təzahürüdür...

Bir dəqiqəlik anım sükutu hamının düşüncələrini bir mətləbə ad eləmişdi: şəhidlər əbədiyyən yaşayır, şəhidlər azadlığın ruh bayrağıdır...

Hərbi Dəniz Qüvvələri komandanının vəzifələrini icra edən 1-ci dərəcəli kapitan Ramil Əsgərov çıxışında azadlıq, müstəqillik istəyi ilə şəhidliyin ayrılmazlığını, onların bir-biri ilə bağlılığını qeyd etdi, onsu da unudulmayan tarixləri xatırladı. 1918-ci ilin mart qırıqları Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyətinin elan edilməsi əfəsinde olmuşdu. Şəhidlər verməmişdik, azadlıq, müstəqillik qazanmışdıq. Rus imperiyası Azərbaycan kimi zəngin təbii sərvətlərə, mühüm geosiyasi əhəmiyyətə malik bir ərazini əldən vermək istəməyindən Cümhuriyyət cəmi 23 ay yaşadı. 1990-cı il yanvarın 20-də rus imperiyası Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi yenidən tarixə döndüyünün qarşısını almaq istədi. Bacarmadı. Faciə törətsə də bacarmadı. Şəhidlər verdik, azadlıq qazandıq... O, çıxışında böyük tarixi

şəxsiyyət, ən böyük azərbaycanlı olan Heydər Əliyevin bir kəlamını da xatırladı: azadlıq, müstəqilliyi qorumaq onu qazanmaqdan çətindir. Azadlığımızı, müstəqilliyimizi qorumaqda daha məsul, daha çətin, daha şərafətli vəzifələr hərbiçilərin üzərinə düşür. Biz hərbiçilər, bu sıradan dənizçi-hərbçilər bundan sonra da Vətən naminə daha şərəflə xidmət et-

məyə, şəhidlik bahasına əldə etdiyimiz dövlət müstəqilliyini qorumağa hazırıq... Hərbi Dəniz Qüvvələri komandanının müavini 1-ci dərəcəli kapitan Natiq Bağırov çıxışında 20 Yanvar faciəsinin təzahürələrindən söz açdı, toplaşanların diqqətinə

çatdırdı ki, həmin ərəfədə rus imperiyası Azərbaycana 66 min əsgər və zabit göndərmişdi. Hər 120 nəfərə bir hərbiçi. Şübhəsiz ki, kifayət qədər hərtərəfli təlimatlandırılmış bu hərbiçilərin etməliydlərsə, etdilər. 147 nəfər şəhid oldu, 744 nəfər yaralandı. O fəvqəladə vəziyyət elan edilənə qədər 82 nəfər qətlə yetirilmişdi. Bu, onu göstərir ki, imperiya xalqın iradəsini sındırmaq, onu azadlıq, müstəqillik niyyətindən birdəfəlik əl çəkməyə vadar etmək istəyirdi. Ede bilmədi. Şəhidlər verdik, azadlıq qazandıq...

Tədbirdə 20 Yanvar faciəsinə həsr olunmuş videoteqdimat çıxışların məzmununu tamamladı. Hər görün-tü faciənin dəhşətlərini ifadə edirdi: qəddarcasına öldürülənlərimiz, yaralılarına yardım etməyə gedən güllələnmiş "Təcili yardım"lar, güllə nişanələri aydınlığıyla görünən divarlar, milyonların çiyinləndirən az sonra "Şəhidlər xiyabanı" adlandırılacaq məkana aparılan şəhidlər, yumruqları döyülmüş 10-12 yaşlı uşaqlar, yollar boyu qan ağlayan qərənfillər...

H.Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin bədii kollektivinin üzvlərindən əməkdar artist Rəhilə Bəndəliyevanın,

Qoşqar Qasımovun, Elçin Məmmədovun oxumaları toplaşanlara o gecənin ağrıları bir daha yaşatdı. O ağrıların dəkəlini, o ağrıların ayağa qaldırın bir təsəlli duydu: müstəqillik, şəhidlərimizin arzuladığı kimi!..

Rəşid FAXRALI,
"Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin şəxsi heyəti ilə ictimai-siyasi hazırlıq sistemində keçirilən

IV dərəcə

Mövzu: "Şüurlu hərbi intizam ordunun həyat və fəaliyyətinin, döyüşdə isə müvəffəqiyyətin əsas prinsipi və şərtidir"

İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbəri bu dərsə hazırlaşarkən Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasından, Silahlı Qüvvələrin Intizam Nizamnaməsindən istifadə etməli, bölmədə hərbi intizamın vəziyyətini və xidmət şəraitini nəzərə alaraq mövzunu bölmənin gündəlik həyatı ilə əlaqələndirməlidir.

Suallar:
1. Şüurlu hərbi intizam ordunun həyat və fəaliyyətinin əsas prinsipi və şərtidir.
2. Möhkəm hərbi intizam döyüşdə müvəffəqiyyətin əsas şərtidir.

Şüurlu hərbi intizam ordunun həyat və fəaliyyətinin əsas prinsipi və şərtidir

Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri Azərbaycan Respublikasının suverenliyinin, ərazi bütövlüyünün, onun toxunulmazlığını və mənafeyinin silahı müdafiəsinə, dövlətə silahı hücumun qarşısını alınmasına, təəcül vəziyyətlərdə, onun dəf edilməsinə xidmət edir.

Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri bir müqəddəs vəzifələri yerinə yetirmək üçün daim döyüşə hazır vəziyyətdə olmalıdırlar.

Möhkəm hərbi intizam yüksək döyüş hazırlıqlı və döyüş qabiliyyəti ilə daimi olaraq hazırdır. Müasir dövrdə hərbi intizamın rolu əvəz edilməzdir. Silahlı Qüvvələr Azərbaycan cəmiyyətinin ayrılmaz hissəsidir. Umumdövlet intizamı kimi hərbi intizam da eyni hüquqi və mənəvi prinsiplərə əsaslanır. Silahlı Qüvvələrin hərbi qüvvələri bütün Azərbaycan vətəndaşları kimi Azərbaycan Respublikasının qanunlarının tələblərinə ciddi riayət etməlidirlər. Bununla yanaşı, Silahlı Qüvvələrdə hərbi intizamın öz xüsusiyyətləri var. Silahlı Qüvvələr sıralarına daxil olarkən Hərbi And içən hərbi qulluqçular Vətəna sadıq olmaqla yanaşı, intizamlı olmağa da and içirlər və andı pozarlarsa, Azərbaycan Respublikasının qanunlarına əsasən tam cəza verilir.

komandirlərə (reislərə) və böyüklərə hörmət etməyi, əsgəri nəzakət və salıqların qaydalarına əməl etməyi; hərbi hissədən kənarda özünü ləyaqətli və namuslu aparmayı, ictimai asayişin özü və başqaları tərəfindən pozulmasına yol verməməyi; vətəndaşların şərəf və ləyaqətinin qorunmasına hərtərəfli say göstərməyi tələb edir.

Hər bir hərbi qulluqçu bilməlidir ki, yüksək hərbi intizama:

- hərbi qulluqçularda yüksək mənəvi və döyüş keyfiyyətləri və komandirlərə (reislərə) şüurlu surətdə tabe olmaqla;
- hissədə (bölmədə) nizamnamə qaydalarına ciddi riayət etməklə nail olmaq olar.
- Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçusu öz Vətəninin - Azərbaycan Respublikasının müdafiəçisidir. O öz Vətəninin müdafiəsi üçün şəxsi məsuliyyət daşıyır və borcudur ki, Azərbaycanın mənafeyini qorusun; onun nüfuzunun və qüdrətinin möhkəmlənməsinə say göstərsin; Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına, qanunlarına və Hərbi And müqəddəs və sarsılmaz surətdə riayət etsin; intizamı, vicdanı, doğruluğu və cəsarətli olsun; komandirlərə (reislərə) danışıqsız tabe olsun və döyüşdə onları müdafiə etsin.

Möhkəm hərbi intizam döyüşdə müvəffəqiyyətin əsas şərtidir

Döyüş - qələbə çalmağın yeganə vasitəsidir. Döyüşdə düşmənin darmadağın edilməsi və qələbə bütün silah növlərinin güclü zərbələri, zərbələrin nəticələrindən vaxtında istifadə etmə, hissə və bölmələrin fəal və qətiyyətli hərəkətləri ilə əldə edilir.

Döyüşdə müvəffəqiyyətin qazanılmasında şəxsi heyətin şüurlu hərbi intizamı, komandirlərin əmrlərindən dəqiq və sözsüz yerinə yetirilməsi, intizamınlığının, zəif icraçılığının, hərbi andın və müharibə dövrünün qanunlarının tələblərindən geri çəkilməyinin qarşısını qəti alınması, yerli əhaliyə qarşı nalayiq hərəkətlərə və qarşıqılıqlara yol verilməməsi böyük əhəmiyyətə malikdir.

Müasir şəraitdə şəxsi heyətin intizamı və müstəqilliyi daha böyük əhəmiyyətə malikdir. Bu, aşağıdakılara bağlıdır:

- hərbi işi inkişaf edir, hərbi hissələr yeni tipli silahlarla və döyüş texnikası ilə təchiz olunur, döyüş aparma üsulları kökündən dəyişir;
- müasir silahların bir çox növləri kollektiv istifadə olunur. Həmin silahların müvəffəqiyyətli tətbiqi ekipaj və heyət üzvlərinin, müxtəlif ixtisaslı hərbi qulluqçuların dəqiq, birməqədər və bacarıqlı hərəkətlərindən çox asılıdır. Ona görə də azadlıq səhərkərlərlə və zəif icraçılıq döyüşdə əsasız itkilərə, hətta döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməməsinə gətirə bilər;
- hərbi hissələrin texniki təminatının artması və mürəkkəbləşməsi ilə bağlı hərbi işdə gərginliyin artması, müasir müharibədə şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığının artırılmasının zərurəti.
- Azərbaycan Respublikası müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra Ermənistanın Silahlı Qüvvələri tərəfindən təcavüzə məruz qaldı. 1991-1993-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının ərazisinin hərbi hissəsi erməni silahlı birləşmələri tərəfindən işğal olundu.
- Həmin illərdə ictimai-siyasi vəziyyət qeyri-sabit idi. Ölkədə xalq arasında, respublika rəhbərliyinin dövləti

idarəetmə sahəsində sərəş-təsizliyi bütün sahələrdə olduğu kimi, ordu quruculuğunda da öz mənfi təsirini göstərirdi. Vahid komandanlığın olmaması pərakəndə hissə və birləşmələrinin həyat və fəaliyyətini tənzimləməyə və onlara nəzarət etməyə imkan vermirdi. Bu isə hərbi hissələrdə ni-kəmdə hissə və birləşmələrinin qüvvələrinin qüvvələrinin qüvvələrinin tapdalanmasına, fərariliyin kəskin surətdə artmasına, döyüş meydanının özbaşına tərk edilməsinə, komandirlərin əmrlərinə və göstərişlərinə tabe olmamağa gətirib çıxarırdı. Belə hərbi hissələrin bütün döyüş əməliyyatları uğursuzluqla nəticələnirdi.

Ümumdövlət liderimiz Heydər Əliyev 1993-cü ilin iyun ayında xalqın təkdi xahişinə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra ordu quruculuğunu öz xüsusi diqqətinə götürdü və qısa bir müddətdə Silahlı Qüvvələrimizin yüksək döyüş qabiliyyəti olması üçün təsəlli tədbirlər gördü. 1993-cü ilin axırlarında, 1994-cü ilin yanvar-may aylarında Azərbaycan ordusunun aparıcı döyüş əməliyyatlarının uğurlu olmasında, vahid komandanlığın, möhkəm şüurlu hərbi intizamın böyük rolu vardır.

Ümumdövlət liderimiz 1993-2003-cü illərdə ordu quruculuğu ilə bağlı bütün çıxışlarında, Silahlı Qüvvələrinin hissə və birləşmələrinin şəxsi heyəti bütün görüşlərində möhkəm hərbi intizamın əhəmiyyətini xüsusi vurğulamışdır. Belə görüşlərdən birində ümumdövlət lider Heydər Əliyev deyirdi: "Orduda, hər bir hərbi hissədə yuxarıdan aşağıya qanun-qayda, nizam-intizam, yüksək tələblərli mövcud olmalıdır" sözləri bu gün də bütün hərbi qulluqçuların Vətən, xalq və dövlət qarşısında məsuliyyətlərini çox dəqiq ifadə edir və onları intizamlı olmağa çağırır.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün hələ bərpa edilmədiyi, torpaqlarımızın düşmənin işğalında olduğu bir vaxtda Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin gündəlik həyatında hərbi intizamın əhəmiyyəti gündən-günə artır. 2014-cü tədris ilinin yekunları bir daha göstərir ki, möhkəm hərbi intizamın mövcud olduğu hərbi hissələr tədris ilində qarşıya qoyulmuş tapşırıqların öhdəsindən layiqincə gələ bilməmişdir. Bu isə hər bir hərbi qulluqçudan 2015-ci ildə hərbi hissədə yüksək döyüş qabiliyyətinin saxlanılmasına, döyüş hazırlığının yüksəldilməsinə, hissə və bölmənin tapşırıqlarının müvəffəqiyyətli həlli üçün öz vəzifə borclarını şüurlu dərək etməli və onları vicdanla yerinə yetirməyi tələb edir. Azərbaycan Respublikasının hərbi qulluqçusu bir daha dərək etməlidir ki, yalnız möhkəm hərbi intizama malik olmaqla dərslərdə və təlimlərdə yüksək nəticələr əldə etmək olar.

Ümumdövlət liderin siyasəti kursunun layiqli davamçısı - Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev ordu quruculuğunu daim diqqət mərkəzində saxlayır. Cənab Prezident öz çıxışlarında birində demişdir: "Azərbaycan Ordusu güclü ordudur. Biz çalışacağıq və əminəm nəil olacağıq ki, bu ordu daha da güclənəcək və qarşıda duran bütün məsələləri həll edə bilsin".

Müddəfiə Nazirliyi
Mənəvi-Psixoloji
Hazırlıq və İctimaiyyətə
Əlaqələr İdarəsi

İlqar o gecə yenidən doğuldu

Xalqımız zamanın, dövrün sınaqlarından həmişə üzünə çıxıb. Dövlətimizi, millətimizi yaşadan əslərin sınağından çıxması milli-mənəvi dəyərlərimizdir. Çox qədim tarixə söykən dövlətçilik ənənəsi xalqımızın yaddaşında dərin iz buraxıb. Zaman-zaman yadelli işğalçılardan və nəhəng imperiyaların əsarəti altına düşsək də, yə-nə bir millət olaraq varlığını qorumağı bacardırıq. Məqamında böyük mübarizələr apardırıq, müstəqilliyimiz və azadlığımız uğrunda gedən haqq savaşında şəhidlər verdik. Böyük söz ustadımız Bəxtiyar Vahabzadənin məşhur "O gecə..." şeiri də bir xalqın mübarizə əsğinin ifadəsidir:

**Azadlıq verilmir, alınır, dayan!
Onun elçisidir ölüm, qan-qada.
Ölümə, cəfaya hazır olmayan,
Millət hazır deyil azadlığa da.**

O zaman millətin içindən "Azadlıq məşəli" alovlandı. Xalq yetmiş ilin zülmünə, riyaklığına daha dözə bilmədi. İkiüzlü siyasət yeridən imperiya əsarətinə bir gecənin içində - "Sən!" - dedi. Qanlı 20 Yanvar faciəsindən doğan "azadlıq güneşi" səmnamızda birdəfəlik parladı.

Bəli, o müdhiş gecədən 25 il keçir. Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri akademik Ramiz Mehdiyevin ölkəmizdə 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı anım mərasimlərinin keçirilməsi barədə imzaladığı sərəncamdan irəli gələn tələblər, hər yerdə olduğu kimi, ümumtəhsil ocaqlarında da geniş qeyd olunur. Bu günlərdə Yasamal rayonunda şəhid İlqar İbrahimovun adını daşıyan 167 saylı orta məktəbdə olduq. Məktəb direktoru fizika-riyaziyyat elmləri namizədi, əməkdar müəllim Vaqif Quliyevlə görüşüb məktəbdə 20 Yanvar faciəsinin ildönümü ilə əlaqədar keçirilən tədbirlərlə maraqlandı. Vaqif müəllim bildirdi ki, İlqar İbrahimov bu məktəbin şagirdi olub. - O, cəmi 13 il ömür yaşayıb, - deyir müsahibim. - İlqar yeniyetmə olsa da, dövrün fəal məktəblilərindən olub. Yaşın az olmasına baxmayaraq, o müdhiş gecədə küçələrə çıxmaqdan və mübarizənin ön sıralarına qatılmaqdan çəkinməyib. İlqarın şəhid olması xəbəri məktəbdə hamını mübtəəsir edib. Müəllim və şagird kollektivinin inadkarlığı ilə 1992-ci ildə onun xatirəsi əbədələşdirilərək məktəbə onun adı ver-

20 Yanvar Şəhidi
İBRAHİMOV
İLQAR
RƏŞİD OĞLU

ridi. Hər ilin 13 oktyabrını - İlqarın doğum gününü anım günü kimi qeyd edirik. Otən il məktəbin heyətində İlqar İbrahimovun büstünün açılışı da oldu. Məktəbin foyesində İlqarın fotosəkillərindən ibarət güşə də yaratmışıq. Direktor müavini Rəna xanımın şəhid-məktəblinin heyətinin şagirdlər arasında geniş təbliğ ilə bağlı fikirləri də mənə maraqlı oyandı. "Hər il onun həmyaşdaları - yeddi dincilər həmin gün Şəhidlər xiyabanını ziyarət edir,

İlqarın məzarı üzərinə tər-çik dəstələri qoyurlar. Sini-də tədbir keçirir, "Şəhidlər ölməzdir" mövzusunda ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş etdirir, ona həsr olunmuş şeirlər səsləndirir, xatirələr söyləyirlər. Həmin gün bütövlüklə ona həsr olunur. Bütün yeddi dincilər özlərini İlqarın yerində hiss edirlər. Bu, onların vətənpərvər ruhda böyüməsində mühüm rol oynayır".

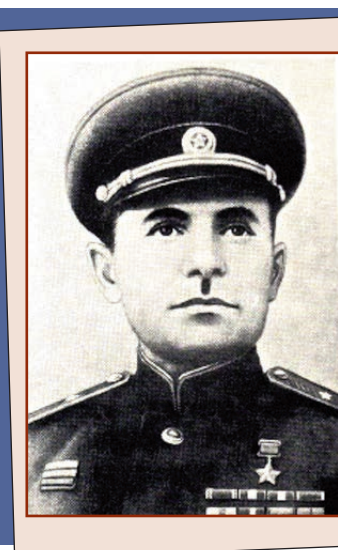
Xalq müstəqilliyimiz uğrunda xidməti olan övladları-

Mayor
Bəxtiyar ƏLİYEV,
"Azərbaycan Ordusu"

Nəsillərə nümunə

"Cinahlardan zərbə" taktikasının mahir ustası

İkinci Dünya müharibəsində faşizm üzərində böyük qələbənin qazanılmasında qüdrətli sərkərdə, görkəmli herb xadimi, iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, tank qoşunları qvardiya general-mayoru Həzi Aslanovun müstəsna xidmətləri olub. Böyük sərkərdənin göstərdiyi əfsanəvi qəhrəmanlıqlar dünya herb tarixinin səhifələrinə qızıl hərflərlə həkk olunub. Bu il sərkərdənin doğum tarixinin 105. döyüşlərdə qəhrəmanlıqla həlak olmasının 70 ili tamam olub.

"*Həzi Aslanov öz qəhrəmanlıq, cəsurlik və nümunələri ilə Azərbaycan xalqını dünyaya tanıtmış bir şəxsiyyətdir. Həm döyüşçü, həm sərkərdə-general, həm də vətənpərvər insan, Vətəninə sədaqətə son nəfəsinə qədər döyüşmüş, həlak olmuş həmvətənimiz Həzi Aslanov bizim üçün daim əziz olub və gələcək nəsillər üçün də əziz olacaqdır.*"

Heydər ƏLİYEV

polkovnik rütbəsi verilib. İlk cəhdləri uğurlu alınan yenilməz tankçının hərbi istedadı, qələbəyə sarsılmaz inamı 1942-ci ilin 15-19 dekabrında Stalinqrad uğrunda vuruşmalarda özünü bir daha parlaq surətdə göstərdi. Stalinqrad ətrafında gedən ağır döyüşlərinin qızğın vaxtlarında podpolkovnik H. Aslanovun 55-ci tank polkuna komandir təyin olunması haqqında əmr imzalandı. 4-cü mexanikləşdirilmiş korpusun tərkibinə daxil olan bu polk yeni maşınlarla təchiz olunmuşdu, hücum hazırlayırdı. H. Aslanov özünə xas olan tükenməz enerji ilə şəxsi heyətə və döyüş texnikasına bu əhəmiyyətli əməliyyata hazırlayırdı. Gözlənilən gün gəlib çatdı. 1942-ci il noyabrın 19-da Sovet qoşunlarının Stalinqrad ətrafında tarixi əks-hücumu başlandı. İki gün ərzində qoşunlar bir neçə cəbhədən hərəkətə keçdilər. H. Aslanovun polku

podpolkovnik Diasamidzenin atıcıları polku ilə qarşılıqlı əlaqə şəraitində Satsa və Barmansk gölü rayonunda hücum keçdi. O, döyüşün ilk anlarında düşmənin 4 tankını, 5 mınaatın batareyasını, 10 el pulemyotunu, 1 ağır topunu, 10 tankı vuran tufəngini darmadağın etdi. Yüzlərlə hitlerçi öldürüldü, 700 əsgər və zabit əsir alındı. General Volkovun döyüşçüləri Şimal-Qərb istiqamətində irəliləyirdi. Onlar noyabrın 21-də Abqanovun stansiyasına doğru irəliləyib Salsk dəmiryol xəttini keçdilər. İki gün sonra Sovet qoşunları Şimal-Qərb istiqamətində irəliləyirdi. Onlar noyabrın 21-də Abqanovun stansiyasına doğru irəliləyib Salsk dəmiryol xəttini keçdilər. İki gün sonra Sovet qoşunları Şimal-Qərb istiqamətində irəliləyirdi. Onlar noyabrın 21-də Abqanovun stansiyasına doğru irəliləyib Salsk dəmiryol xəttini keçdilər. İki gün sonra Sovet qoşunları Şimal-Qərb istiqamətində irəliləyirdi.

mühasirəni yarmaq məqsədi ilə inadlı cəhd göstərdi. Onlar feldmarşal Paulyusa kömək üçün Kotolnikovo rayonundan feldmarşal Manşeynin tank ordusunu bura yeritdi. Başqa hissələrlə yanaşı, Verxni Kumsk xutoru ərazisində düşmənin yolunu kəsən podpolkovnik H. Aslanovun polku da fəstislərin bu qoşun dəstələrinə qarşı irəliləyirdi. Döyüşlər olduqca şiddətli xarakter almışdı. Çətin və təhlükəli olan ərazilərdə yalnız H. Aslanovun komandir tankı görünürdü. Beləliklə, bu döyüşdə fəvqəladə manevr etmək bacarığına malik olan H. Aslanovun polku düşmənin 45 tankını məhv etdi, 13-nü ələ keçirdi, çoxlu top, mınaatın, texnikasını sıradan çıxartdı. Düşməni irəliləyə bilmədi. Komandanlığın döyüş tapşırığını nümunəvi yerinə yetiriyinə, qəhrəmanlıq və şücaət göstərəcəyinə, tabeliyində olan hissələre bacarıqla rəhbərlik edəcəyinə görə, SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin 22 dekabr 1942-ci il tarixli fərmanı ilə ona Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adı verildi. 1943-cü ilin payızında 35-ci qvardiya tank briqadasının şəxsi heyətə aldığı yeni texnika ilə döyüşlərə hazırlaşdığı dövrdə polkovnik H. Aslanov Moskvada Zirehli Tank və Motorlu Qoşunlar Akademiyasına təhsil almağa göndərildi. Akademiyanı bitirmək əfəsinə - 1944-cü il martın 13-də ona general-mayor hərbi rütbəsi verilir. Tank qoşunları qvardiya general-mayoru dünya herb elmi tarixində "Cinahlardan zərbə" taktikasının mahir ustası kimi tanınmış sərkərdədir. O, döyüş ustalığını yorulmadan təkmilləşdirər, müxtəlif taktiki üsulları cəsarətlə tətbiq edər, dünya herb elminə yeniliklər gətirər igid komandir idi. Azərbaycanlı general "Pravda" qəzetində dərc olunmuş "Cinahlardan zərbə" adlı məqaləsində yazırdı: "Düşməne qarşıdan zərbə endirmək nə qədər şirnikləndirici görünürsə də, men cinahlardan zərbə vuraraq, düşməni məhv etməyi daha üstün tuturam. Düşmənin cinahlarını tapmaq və ona ən ağır yara ala biləcək yerindən zərbə endirmək heç də sadə iş deyildir, bu, hər bir komandirdən çoxlu zəhmət, ixtirachılıq, dözümlülük tələb edir". General H. Aslanov döyüşçülərə tez-tez deyirdi: "Geciksən, döyüşü udursan". O, özü heç vaxt gecikmədi. Öz tabeliyində olanları da belə öyrədirdi. Volqa sahillərindəki istehkam qarşısında mühasirəyə alınmış faşist qoşun birləşmələri təslim olduqdan sonra H. Aslanovun tankçıları 416-cı Azərbaycan Atıcı Diviziyasının döyüşçüləri ilə qarşılıqlı əlaqə şəraitində Taqanroq şəhərini azad etdilər. Qəhrəman komandir "Mius-cəbhə" döyüşlərindən sonra Aleksandr Nevski ordeninə layiq görüldü.

Həzi Əhəd oğlu Aslanov 1910-cu il yanvarın 23-də Lənkəranda anadan olub. İlk təhsilini Bakıda - Zaqağaziya Hərbi Hazırlıq Məktəbində alıb. Bu hərbi məktəbin yetirmələri general-mayor Akim Abbasov, Sovet İttifaqı Qəhrəmanları Aslan Vəzirov, Ziya Bünyadov və qvardiya polkovniki Yusif Abdullayev Həzi Aslanovun fitri hərbi istedadından zaman-zaman söhbət açıblar. Yüksək hərbi bacarığa malik olan Həzi Aslanovun təhsilini Leninqradda davam etdirib. 1929-cu ildə hərbi xidmətə başlayan qəhrəman Sovet-Fin müharibəsinin iştirakçısı olub. Həmyerlimiz hitlerçi qəsbkarlara qarşı ilk döyüşü Zolovində başlayıb. 1941-ci ilin sonlarında Moskva ətrafındakı döyüşlərdə hərbi təşkilatlılıq bacarığı və şəxsi igidliyinə görə ona pod-

Unutmayaq!

1988-1994-cü illərdə Azərbaycanın bu torpaqları ermənilər tərəfindən işğal edilmişdir:

Dağlıq Qarabağ (Şuşa, Xankəndi, Xocalı, Əsgəran, Xocavənd, Ağdərə, Hadrut), işğal tarixi - 1988-1994-cü illər. Sahəsi: 4400 kv.km.

Şərur rayonunun Kərki və Cünnüt kəndləri (17 fevral 1990) - 19 kv.km.

Laçın (17 may 1992-ci il) - 1835 kv.km.

Kəlbəcər (3-4 aprel 1993-cü il) - 1936 kv.km.

Ağdam (23 iyul 1993-cü il) - 1094 kv.km.

Cəbrayıl (18 avqust 1993-cü il) - 1059 kv.km.

Füzuli (23 avqust 1993-cü il) - 1386 kv.km.

Qubadlı (31 avqust 1993-cü il) - 802 kv.km.

Zəngilan (30 oktyabr 1993-cü il) - 707 kv.km.

Bu torpaqları azad etmək bizim müqəddəs borcumuzdur!

İdman

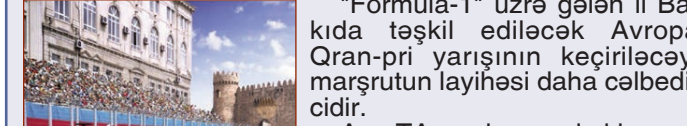
"Bakı-2015" ilk Avropa Oyunlarının ulduz elçilərinin təqdimatı olub

Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin "Bakı-2015" ilk Avropa Oyunlarının ulduz elçilərinin təqdimat mərasimi keçirilib. AzərTAC xəbər verir ki, ulduz elçilər Azərbaycanlı gənclər arasında böyük həyəcan yaradacaq və daha çox insanı Oyunlara cəlb edəcəklər.

"Bakı-2015" Avropa Oyunlarının idman elçiləri siyahısında Süğra Müqabizadə (oxatma), Nazim Babayev (atletika), Amil Həmzəyev (basketbol 3x3), Elgün Əlizadə və Murad Sultanov (velosiped idmanı), Səbinə Mikina (qılıncoynatma), Marina Durunda (gimnastika), Elmar Qasimov (cüdo), Ceyran Əliyeva (volleybol), Rövşən Bayramov və Mariya Stadnik (güləş) təmsil olunurlar.

Bakıda "Formula-1" yarışının marşrutu daha mükəmməl olacaq

"Formula-1" üzrə gələn il Bakıda təşkil ediləcək Avropa Qran-pri yarışının keçiriləcəyi marşrutun layihəsi daha cəlbədidir.

AzərTAC xəbər verir ki, marşrut layihəsinin dizayneri Hermann Tilke qeyd edir ki, içərişəhər doğru nisbətən yuxarı qalxan, sonra XII əsrə aid qala divarlarının yanı ilə uzanan yol olduqca heyratəlməlidir. Yarışların keçirilməsi üçün şəhərin mövcud yolları əsasında müvəqqəti marşrut yarıdırılacaq. Bu yolların bir hissəsi yarışlara qədər təmir ediləcək. Avtomobilərin daha sürətli hərəkətinə imkan verəcək marşrut dünyanın digər şəhərləri, xüsusən də Monako və Sinqapurdakından fərqli və daha mükəmməl olacaq.

Boks üzrə Azərbaycan çempionatının qalibləri müəyyənləşib

Şağın Olimpiya Kompleksində böyüklər arasında boks üzrə ölkə çempionatına yekun vurulub. AzərTAC xəbər verir ki, Salman Əlizadə (49 kq), gənclər arasında dünya birinciliyinin qalibi Məsud Yusifzadə (52 kq), 17 yaşlı Tayfur Əliyev (56 kq), Elvin İsayev (60 kq), Elnur Əliyev (64 kq), Elvin Quliyev (69 kq), Haybulla Mursalov (75 kq), Rəuf Rəhimov (81 kq), Avropa çempionu, London Olimpiadalarının bürünc mükafatçısı Teymur Məmmədov (91 kq), superağır çəki dərəcəsinə Kamran Mehdiyev çempionatı qələbə ilə başa vurub.

Ümumi komanda hesabında "Rabitə" birinci, "Gilan" ikinci, "Neftçi" isə üçüncü yerləri tutublar.

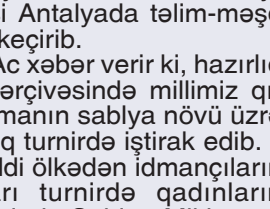

Qılıncoynadamlarımız beynəlxalq turnirdə uğurla çıxış ediblər

Qılıncoynatma üzrə Azərbaycan milliisi Antalyada təlim-məşq toplanışı keçirib.

AzərTAC xəbər verir ki, hazırlıq prosesi çərçivəsində millimiz qılıncoynatmanın sablyu növü üzrə beynəlxalq turnirdə iştirak edib.

On yeddi ölkədən idmançıların qatıldığı turnirdə qadınların mükəbbəsinə Səbinə Mikina qızıl, Sevin Bünyatova isə gümüş medal qazanıb. Kişilərin yarışında Azər Tağıyev ikinci olub.

Atletika üzrə Bakı şəhər çempionatı keçirilib

Respublika Olimpiya Mərkəzində atletika üzrə Bakı şəhər çempionatı keçirilib. Baş İdarədən AzərTAC-a bildirdilər ki, çempionatda 115 idmançı iştirak edib.

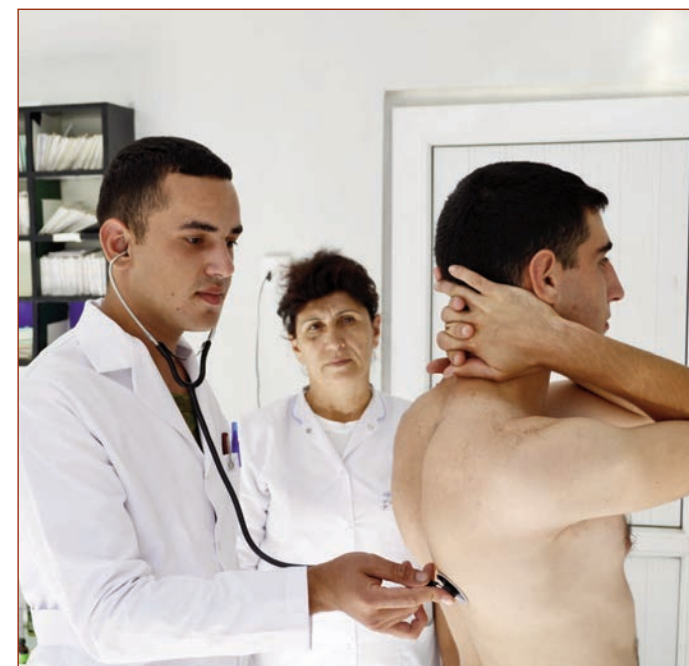
Kişilər arasında üçtəkanlı tullanmada Nazim Babayev, 400 metr məsafəyə qaçışda Hakim İbrahimov, süvüllə tullanmada Şimşək Əlizadə (her üçü Neftçi İKİB), 300 metr məsafəyə qaçışda Andrey Arano-viç (Məhsul İC), uzunluğa tullanmada Kamil Əliyev (Neftçi İKİB), yadro növü üzrə Tofiq Məmmədov (Təhsil RİM), 200 metr məsafəyə qaçışda Kamran Əsgərov (BTİ), 1500 metr məsafəyə qaçışda Tofiq Bağırov (Təhsil RİM), 60 metr məsafəyə qaçışda Pərviz Ağazadə (AAF), 60 metr məsafəyə sərbəst qaçışda Rəhif Məmmədov (Ümid İK) ilk sırada qərarlaşıblar.

Tibb xidməti

"Nə yaxşı bu peşəni seçmişəm..."

Cəbhə bölgəsində yerləşən "N" hərbi hissəsində ezamiyyətdə olarkən hərbi qulluqçuların sağlamlıqlarının keşiyində dayanan tibb işçilərinin fəaliyyətini ilə də maraqlandıq.

Məni ilk olaraq tibb xidməti leytenantı Cavid Qarayev qarşılayır. Hal-əhval tədqiqdən sonra tibb məntəqəsinin müalicə və müayinə otaqları ilə tanış oluruq. Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetinin hərbi tibb fakültəsini bitirən C. Qarayev son dövrlərdə orduya gələn ciddi dəyişikliklərin tibb sahəsinə də təsir etdiyini qeyd edir. Hərbi hissənin tibb məntəqəsində əsgərlərin müayinə və müalicəsi üçün əvəzli şəraitin olduğunu bildirdi. Hərbi hissənin tibb məntəqəsində əsgərlərin müayinə və müalicəsi üçün əvəzli şəraitin olduğunu bildirdi.

2013-cü ildən xidmətə başladığını qeyd edən gənc zabıt cəbhə xəttində xidmət etməyin qürurlu və məsuliyyətli olduğunu deyir. "Tək arzum torpaqlarımızın erməni işğalından

cəbhə xətti olub. O günləri heç vaxt unutmaram. Məni qarşılayan tibb xidməti leytenantı Amid Tağıyev oldu. Hal-hazırda ehtiyatda olan A. Tağıyev mənə çox şey öyrətdi.

Tibb məntəqəsində qayğıkeş tibb bacısı Gülzadə Abbasovanın xidmətlərindən razılıq edirəm. G. Abbasova 14 ildir ki, hərbi hissədə tibb bacısı kimi fəaliyyət göstərir. Gənc vaxtlarıdan Vətənin keşiyində duran oğullarımızın sağlamlığını qoruyur. Hər bir əsgərə öz övladı kimi baxır, qayğısına qalır.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev həkimlərdən söhbət açarkən demişdi: "Mən həmişə həkimlər haqqında danışanda Hippokrat andını yadıma salıram. Bu, təsadüfi deyildir. Heç bir başqa peşə sahibi olan, yaxud diplom alan müxtəssis heç bir şeyə and içmir: diplomunu aldı - sərbəstdir, gedib işləyir, çalışır. Amma həkimlərdə Hippokrat andı var. Çünki həkimlik bütün başqa peşələrdən fərqli bir sənətdir, fərqli bir səhədir - həkimlik sahəsi. Ona görə də həkim gərəkdir həqiqi həkim olsun, bunun üçün gərəkdir onun mükəmməl həkimlik biliyi olsun, yaxşı təcürbəsi olsun və xəstənin diaqnozunu düzgün qoya bilsin, onun müalicəsinin yollarını düzgün müəyyən edə bilsin. Amma eyni zamanda, həkim gərəkdir böyük insan olsun, həkim gərəkdir yüksək mənəviyyətə malik insan olsun. Həkim öz insanı keyfiyyətləri ilə bütün başqa peşə sahiblərindən daha da yüksəkdə durmalıdır..."

Publisistik düşüncələr

Bir ovuc torpaq da Vətəndir

Uşaq vaxtı yazbaşı bənövşə yağın zaman tay-tuşlarım əllərimin qan xalına güləndə onlardan inciməzdim. O illəri unuda bilmirəm. Nədən unuda bilmirəm? - yoxumu çoxdu. Başlıcası, doğma torpaqda bitən, o kola şığınmiş bənövşənin mehridi: "bir ovuc torpaqdan" boy göstərən o "bir ovuc torpaq" bir ayrı biçim sevdirirdi bənövşələr...

...1968-ci ildə İslam kişi Türkiyəyə, körpəliyindən özünü görmədiyi atası Məminin yanına gedirdi. Məminin israrlı xahişinə (bəlkə də valvarışına) görə İslam kişi Qarsa bir ovuc torpaq da aparmışdı. Anam deyirdi ki, İslamın apardıqı göz torpağıdı, kişi dünyadan köçəndə gözüne atacaqlar. Qarıbların, son nəfəsini vətəndaşlığına qoyduğunu deyirdi. Komandanlığın döyüşçülərinə "bir ovuc göz torpağı" bir ovuc, bircə ovuc...

...Goranboy əməliyyatında neçə yaşayış məntəqəsi ermənizləşdirilmişdi, neçə strateji əhəmiyyətli yüksəklikdən sığınacaq uzaqlaşdırılmışdı. Ortakənd uğrunda ağır döyüş gedirdi. Düşmənlə döyüşlərdə bu yaşayış məntəqəsinə istinad etməklə döyüşlərin gedişində döyüş yarımaq məqsədi ilə dirəşmişdi. Döyüşün buna uzanması qürubə meyllənmiş Günəşin rəngini saraltmışdı. Göy üzündə dolaşan qarpqara bulud toplanıb birini dümüşükleyirdi. Komandanlıq sol cinahə təzyiqləri artırmaq üçün Fəğanə və digər iki döyüşçüyə ayrıca döyüş tapşırığı verdi: atışı sol cinah istiqamətində aparmalı...

Döyüş sənğimsiydi. Uç döyüşçümüz şəhid olmuşdu, beş döyüşçümüz yaralanmışdı. Fəğan da, həmin iki döyüşçü də gözə dəymirdi. Komandanlığın ürəyinə daman damdı. Tələsik sol cinahə tərəf getdi...

Fəğan kiçik yoxuşu sürünə-sürünə qalxır, iki yaralı döyüşçünü qorumağa çalışırdı. İki yaralı döyüşçü, üç avtomat, dabanlarını qarşılayan güllələr - Fəğan əldən düşmüşdü. Komandanlıq görüşməyə qatılmaz deyirdi. Döyüşçülərin yaralandığından xəbərləndi, onları döyüşün içindən çıxartdığını təsəllimi bildirdi, kimsə buna mənəhəh qoymadı. Fəğan köks ötdürdü və huşunu itirdi...

Fəğan yaralı döyüşçüləri ölümdən xilas etməyi istədi. Özünlün yarısından sızan qan torpağı ovuc-ovuc nemişdirse də, iki ağır yaralıni dikdircən getirə bildi, "bir ovuc torpaq" eşqinə mümkünsüz mümkün eləmişdi. Ona da ilk yardım elədilər. Gözlərini açdı. Havadan yapışmaq istədi, əlləri boş çıxdı. Torpağı ovucladı. Bir ovuc torpaqdan bərk-bərk yapışdı...

Xarı Bülbül niyə təkcə Qarabağımızda qonçənlənir? Onun başqa məkənda dikeldiyini gördən olubmu? Gördən olubsa, onun boy göstərdiyi torpağa diqqət yetiribmi?

Görübse, "Onun rüşləndiyi torpaqda ən azı bir ovuc Qarabağ torpağı var..." - düşünməli.

1992-ci ilin avqust ayı idi. Zəngilanın Şükürataz yüksəkliyindəydik. Qarıbə, çox qarıbə meh əsirdi. Hardan əsirdi, hara əsirdi, baş əmaq olmurdu. Gözqorxudan dərin dərənin o üzündə ermənileriydi. Qarşı tərəf döyüşçülərimizin nəzarətindəydi.

Döyüşçülərdən biri yanpörtü üzanıb istirahət edirdi. Gözleri məchul nqçəyə dikilmişdi; blindajda qərarlaşa bilməmişdi. Bir əli avtomatın qundağını, bir əli bir ovuc torpağı sıxdıqca sıxdırdı. O bir ovuc torpaqda ne hökm vardısa, ovucundan yəre qoymaq istəmədi. "Döyüşçü üçün Vətən bir ovuc torpaqdan başlanırdı" - düşündüm. Torpağımıza bu mehr, bu ülfət, bu sevgi ürəyimi dağadındırdı. Sonralar Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görülen Yusif Mirzəyevinin bir kələmini xatırladım: Vətənin ne olduqunu döyüşçülərimizdən öyrənməliyik. Onda Yusifə heç ne dəyə bilməmişdim. Sonralar Cəbrayılda, Ağdamda, Qazaxda, Zəngilanda, Murovdağda gördüyüm, tanıdığım döyüşçülərimizin iç dünyasından düşüncələrimizə sızanlar qımıldadıqca Yusifin ne qədər haqlı olduqunu dərk eləmişdim. Yusifə etiraf edə bilmədim. Yusif şəhid olmuşdu. Məni tanıyanlara, milli ruhumaza sayğısı olanlara etiraf eləmişdim. Bu döyüşçü de Yusifin qürreləndiyi döyüşçülərdən bırıydı. Qınayan olmasaydı, onun ovucundakı torpağı tütüye əvəzi gözlerimə sızardıtdım. Ürəyim məni o döyüşçüyə sarı çəkirdi...

Düşmənin "beş addımlıqında" döyüşçü qoruduğu torpağın bir ovucunu sanki oxşayırdı, o bir ovuc torpaqdan ata yurdunun mehriini alırdı. Etibar Şirin o anı tarixləşdirməyə macal tapdı. Bu kədr duyanlara əsl vətənpərvərlik dərsi olardı.

Göy üzündə dolaşan qara buludlar seyrələməkdəydi. Göylər gözüni sıxmağa meyllənmişdi. Sıxmadı. Döyüşçünün ovucunda insan o bir ovuc torpağın dağılması, islanması qıymadı...

...Duyana bir ovuc torpaq da Vətəndir. Bir ovuc torpaq Vətən bilənlerin ürəyi Vətən sevgisinin məbədidi...

Reşid FAXRALI, "Azərbaycan Ordusu"

Məsul katib polkovnik-leytenant İlham BEHBUDOV	Telefonlar Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks); Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27; Məsul katib: (012) 510-71-98 Məktublər şöbəsi: (012) 510-64-28;	Ünvanımız Bakı şəhəri, Akademik Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144. "Qızıl Şorq" hərbi şöbərciyi	Növbətcı Rəşid FAXRALI	Qəzetin hesabı Nərimanov Rayon Xəzınədarlığı Kod: 200189 VÖEN: 1500428611	Qəzet həftədə iki dəfə nəşr olunur. "Azərbaycan Ordusu" qəzetinin kompüter mərkəzində yuğulb səhifələnməsi və Hərbi nəşriyyatın mətbəəsində hazır diapozitivlərdən çap olunmuşdur. Əlyazmalara rəy verilmir, təqdim edilən yazılar müəllifə qayıtarlmır.	Lisenziya № 361 Sifariş № 189 Nüsxə 4440
---	--	--	----------------------------------	---	--	---